

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md,
www.calm.md

Nr. 86 din 13 iunie 2022

Guvernul Republicii Moldova
Ministerul Economiei
Cancelaria de Stat
Agenția Guvernare
Electronică

Copie: membrilor CALM

Aviz

*la proiectul Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la
modificarea și completarea unor acte normative*
(număr unic 333/ME/2022)

1. Considerații generale

În adresa Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) a parvenit adresarea din partea Cancelariei de Stat de a examina și de a veni cu un aviz în privința proiectului Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative.

CALM a analizat prevederile proiectului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale, stabilind următoarele.

2. Legislația aplicabilă

- Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- Codul funciar nr.828/1991;
- Cod fiscal nr.1163/1997;
- Legea concurenței nr.183/2012;
- Legea privind descentralizarea administrativă nr.435/2006;
- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legii cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova nr. 352/2006;
- Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr.146 din 9 iulie 2015;
- Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anul 2014-2020, aprobată prin hotărîrea Guvernului nr.409 din 04.06.2014;

3. Constatări principale:

În urma analizei proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative, CALM a identificat neconcordanțe și încălcări ale principiilor constituționale și legale privind organizarea și funcționarea autorităților administrației publice locale.

4. Obiectii:

1. Proiectul de lege vizează și are impact asupra activității de întreprinzător, menționăm că în conformitate art.3 alin.(3) din Codul Fiscal, la elaborarea proiectelor de acte legislative și normative din domeniul fiscal, care reglementează activitatea de întreprinzător, Guvernul întocmește actul de analiză a impactului de reglementare.

2. Se impune necesitatea respectării prevederilor art.34 din Legea concurenței potrivit căreia, Consiliul Concurenței conlucrează cu autoritățile publice în vederea realizării prevederilor legislației din domeniul concurenței în limitele competenței sale. Autoritățile administrației publice transmit Consiliului Concurenței spre avizare proiectele de acte legislative și normative care au sau pot avea impact anticoncurențial.

3. Conform Sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat, sunt luate la evidență fiscală 116495 gospodării țărănești (de fermier), dintre care plătitori ai TVA sunt 861 de contribuabili sau 0,7 %; 320 sau 0,3% au înregistrate echipamente de casă și control; 11095 sau 9,5% au înregistrate conturi (74,4% având doar un cont). Din numărul total de gospodării țărănești (de fermier) înregistrate, restanță la BPN înregistrează 10.043 contribuabili, suma restanțelor constituind 20 744,5 mii lei (inclusiv: la bugetul de stat -15 001,2 mii lei (1152 GȚ); la bugetul local - 2 256,6 mii lei (9249 GȚ); la bugetul asigurărilor sociale de stat - 2 935,5 mii lei (894 GȚ); la bugetul fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală - 551,1 mii lei (497 GȚ). Astfel, în loc de a soluționa aspectul datoriilor deja existente la bugetul public național, autorul proiectului propune înregistrarea gospodăriilor țărănești noi.

Prin urmare, implementarea proiectului va avea impact financiar asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare. Nota informativă anexată la proiect nu conține fundamentarea economico-financiară. Menționăm că este necesară respectarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, care stabilește că „Orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern”, Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova ale art. 17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

4. Mai mult ca atât, prin implementarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anul 2014-2020, aprobată prin hotărârea Guvernului nr.409 din 04.06.2014, s-a propus crearea unor condiții de viață și de muncă în zonele rurale și menținerea valorilor culturale și tradiționale pentru generațiile viitoare. Unul din obiectivele specifice ale strategiei fiind - creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă în domeniul nonagricol și sporirea veniturilor în mediul rural, sprijinul pentru crearea oportunităților de angajare în sfera neagricolă din mediul rural (servicii în agroturism în scopul producerii și furnizării unor servicii în mediul rural) în vederea creșterii capacității de afaceri a acestora. Totodată, aceste modificări au fost parte a Programului legislativ de realizare a angajamentelor de transpunere asumate în cadrul Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, aprobat prin

Hotărîrea Parlamentului nr.146 din 9 iulie 2015, (acțiuni ce țin de acordarea sprijinului pentru crearea și dezvoltarea rurală și a serviciilor în agroturism) sunt incluse în Titlul IV cap. 12 art. 68 lit. (g) din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 808 din 07 octombrie 2014.

Prin urmare, dezvoltarea activităților agroturistice în zonele rurale urma să contribuie la creșterea numărului de locuri de muncă și a veniturilor alternative în special pentru tineri și femei, precum și la creșterea atractivității spațiului rural, creșterea valorii adăugate în activități de turism, crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii și serviciilor turistice, crearea facilităților recreaționale în vederea asigurării accesului la zonele naturale de interes turistic etc.

Conform prevederilor Legii nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, turismul rural este formă de turism desfășurată în mediul rural și orientată spre utilizarea resurselor turistice locale (naturale, culturale etc.), cunoașterea mediului rural, activităților specifice acestuia, obiceiurilor și tradițiilor locale, gospodăriilor țărănești și de fermier etc., iar turismul vitivinicol este formă de turism orientată spre vizitarea agenților economici care activează în domeniul vinicol și a regiunilor viticole cu scopul de a îmbina plăcerea degustării produselor vitivinicole cu cunoașterea mediului rural, stilului de viață și activităților culturale locale.

Amintim că modificările respective au fost promovate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care argumenta următoarele: *„în opinia Ministerului, termenul de 5 ani este suficient pentru a demonstra cert intenția proprietarului terenului de a practica activități agricole, asigurând astfel realizarea scopului proiectului de a crea posibilitatea desfășurării unor activități alternative la cea agricolă. În aceste circumstanțe, acest termen va reduce riscul simulării desfășurării activității agricole, în scopul practicării activității de turism”*.

Autorul actualului proiect nu aduce argumente care ar justifica necesitatea excluderii condițiilor restrictive impuse de art.38¹ alin. (2) Cod funciar, introduse prin modificarea din 2017 a codului, precum și nu a analizat date statistice privind realizarea obiectivelor propuse prin modificările anterioare, și anume *creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă în domeniul non-agricol, sporirea veniturilor în mediul rural, sprijinul pentru crearea oportunităților de angajare în sfera neagricolă din mediul rural (servicii în agroturism în scopul producerii și furnizării unor servicii în mediul rural) în vederea creșterii capacității de afaceri a acestora*.

Prin urmare, CALM consideră necesar și propune o altă abordare și soluție la problemele apărute în acest caz. În loc de a lipsi APL de competența evidenței/înregistrării/radierii etc. a gospodăriilor țărănești, ar fi corect și conform principiilor autonomiei locale, de a consolida capacitățile APL în acest domeniu prin acordarea lor a accesului la registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali; acordării specialiștilor din APL a statutului de registratori, cu dreptul de a efectua operațiuni de înregistrare, evidență și radieră după caz a gospodăriilor țărănești, iar ulterior conform principiului descentralizării și conceptului centrelor unice de prestare a serviciilor (CUPS, implementate în prezent de Guvern), de acordat drepturile respective APL-urilor și în privința altor persoane juridice și antreprenorilor individuali, care activează în teritoriul respectiv.

Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că acest Proiect nu poate fi susținut spre aprobare, deoarece contravine autonomiei locale, descentralizării și politicilor Guvernului în domeniul e-guvernării. Totodată CALM propune organizarea unor consultări suplimentare cu APL, Cancelaria de Stat, ASP, Agenția Guvernare Electronică, Parlament și alte instituții competente în domeniul dat, în vederea identificării unei soluții conforme principiilor autonomiei locale, politicilor Guvernului în domeniul e-guvernare și implementării conceptului de e-APL .

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Executor:

A. Morcov, tel. 22-35-09